

התרופה לא בסל התרופות? – האגודה לזכויות החולה מסבירה מה צריך לעשות

אחת הסוגיות הרגישות ביותר במערכת הבריאות בישראל הינה מתן תרופות וטיפולים מחוץ לסל הבריאות. לסל התרופות מוגשות בכל שנה מעל שש מאות תרופות וטכנולוגיות בהיקף של מיליארדי שקלים, אולם התקציב העומד לרשות וועדת הסל בשנים האחרונות הינו נמוך, כך שבפועל נכנסות פחות ממאה תרופות וטכנולוגיות חדשות לסל הבריאות.

מעבר לכך, תרופות מצילות או מאריכות חיים לא נכללות בביטוחים המשלימים (שב"נים) וזאת בעקבות החלטת ועדת הכספים בדצמבר 2007 להוציא את התרופות מצילות החיים במסגרת השב"ן ובתמורה יגדילו את תקציב סל התרופות במטרה להביא לשוויוניות רבה יותר. בפועל, קרה בדיוק ההפך, מכיוון שאחרי שלוש שנים התוספת לסל ירדה חזרה לרמת הקודמת שלה וכתוצאה מכך, יש תרופות רבות שלא ניתן להוסיף לסל ומי שזקוק לתרופות נותר ללא מענה.

מציאות עגומה זו הביאה לכך שאין כמעט יום בו לא מגיעה פניה לאגודה לזכויות החולה של חולה או בן משפחתו אשר זקוק לתרופה ובקופת החולים בה הוא מבטח נאמר לו שהיא לא נכללת בסל. שירלי זילבר, מנכ"לית האגודה לזכויות החולה, מרחיבה על הבדיקות, הזכויות, גורמי הסיוע, השירותים והפרטים הקטנים והגדולים שחשוב שכולם יכירו:

קבלתי מהרופא המטפל המלצה לתרופה ו/או בדיקה רפואית ו/או ציוד רפואי ו/או טיפול אחר (להלן טיפול רפואי) ונמסר לך שהוא לא כלול בסל הבריאות – מה לעשות? במקרה והרופא המטפל רשם לך טיפול רפואי ונמסר לך כי הוא אינו כלול בסל הבריאות שבאחריות קופות החולים או משרד הבריאות, מומלץ לפעול כלהלן:

1. לוודא שאכן הטיפול לא כלול בסל הבריאות

- לבדוק באתר האינטרנט של האגודה לזכויות החולה ו/או אתרי הקופות ו/או אתר משרד הבריאות שאכן הטיפול לא כלול עבור הבעיה ממנה את סובלת (לעיתים התרופה כלולה בסל בהתוויות מוגבלות בלבד וחשוב להבין כדי לוודא שאכן הפירוש של הקופה להתוויות נכון).
- לפנות לנציב קבילות הציבור במשרד הבריאות ולבקש את בדיקתו שאכן התרופה לא כלולה בסל. *5400 ומייל KVILOT@NOH.HEALTH.GOV.IL
- לבדוק (עם חולים אחרים במצבך או עמותת חולים או מרפאה בתחום הספציפי), כי אין חולים אחרים במצבך שקבלו את הטיפול. על הקופות חל איסור חמור בהפליה ואם חולה במצבך קיבל את הטיפול, אתה זכאי לו, גם אם הטיפול מחוץ לסל.

עמותה מס': 4-028416-58 טל': 03-6022934

דוא"ל: info@patients-rights.org, אתר: www.patients-rights.org

2. **לבדוק האם יש כיסוי בשב"ן (מושלם) שלך** (שב"ן- שירותי בריאות נוספים, הידועים כמגן זהב, כללית מושלם, לאומית זהב, מאוחדת עדיף), שכן השב"נים של הקופות כוללים תרופות בהשתתפות עצמית (בד"כ מדובר ב-50% הנחה) וטיפולים שאינם כלולים בסל הבריאות (פינוי באמבולנס, טיפולי פיזיותרפיה מעבר למכסה בסל לכרוניים וכו') מומלץ לבדוק האם היא מסופקת במסגרת זו. אם אין לך תוכנית כזו בקופה, מומלץ שתבדוק כדאיות הצטרפות לתוכנית זו שכן החיסכון הכספי שיהיה לך ברכישת התרופה, יכול שיהיה גבוה יותר מעלות התשלום בתוכנית. אמנם יש זמני המתנה לחלק מהשירותים בקופה, אבל לעיתים הם מסתכמים ב- 3 חודשים בלבד ולכן יש כדאיות בהצטרפות.

3. **כיסוי בפוליסת ביטוח** - מומלץ לבדוק האם יש לך פוליסת ביטוח פרטית, או פוליסה אשר נעשתה מטעם מקום העבודה, הכוללת כיסוי עבור תרופות.

לפנות לוועדת חריגים של הקופה – כל קופה מפעילה ועדת חריגים, אשר אמורה לאשר בין היתר, תרופות שלא כלולות בסל הבריאות. יש לפנות בכתב ולפרט את כלל הנימוקים לבקשה ולצרף את המסמכים הרלוונטיים לבקשה כולל המלצות רפואיות וכל תיעוד רפואי הרלבנטי לפניה כללית – <http://www.clalit.co.il/HE-IL/contactus/berurim>

מכבי – <http://www.maccabi4u.co.il/5275-he/Maccabi.aspx>

לאומית - <http://www.leumit.co.il/pubapp.asp?pgId=20002&catId=504>

משרד הבריאות הוציא חוזר הקובע לקופות כללים לניהול וועדת חריגים, ובין היתר מחייב אתה הקופות לנמק את סיבת הדחייה ומדוע החולה אינו המקרה החריג הזכאי לטיפול למרות שאינו בסל וחשוב לדרוש לקבל את תשובת הקופה בהתאם.

4. **לפנות לעמותות חולים / אגודות חסד**

- ישנן עמותות חולים, המסייעות לחולים במחלה מסוימת, לקבל טיפולים אלה בהשתתפות נמוכה או ללא השתתפות. באתר האגודה לזכויות החולה ניתן לקבל את פרוט של העמותות הרלוונטיות <http://www.patients-rights.org/links.html>

- ישנן אגודות חסד המספקות שירות רפואי חינם או במחירים מוזלים (כגון עמותת "חברים לרפואה" בכתובת www.haverim.org.il המסייעת בחלק מהמקרים לקבלת תרופות שאינן כלולות בסל הבריאות, עזרה למרפא המפעילה מרכז שיקום וכו').

עמותה מס': 4-028416-58 טל': 03-6022934

דוא"ל: info@patients-rights.org, אתר: www.patients-rights.org

5. **טיפול חמלה מטעם חברות התרופות** – במקרים בהם פונים אל חברות התרופות יש לעשות זאת בסיוע הרופא המטפל. הרופא פונה אל חברות התרופות ומגיש בקשה תוך הצגת המסמכים הרפואיים הרלוונטיים התומכים בה. יש לציין, כי טיפולי חמלה יינתנו על ידי חברות התרופות רק לאחר שהוועדה של החברה תדון בבקשה ובנסיבותיה המיוחדות ותחליט בעניינה. את פרטי החברות, כתובות, אנשי קשר וטלפונים, ניתן למצוא באתר פארמה ישראל בכתובת www.pharma-israel.org.il שהינו ארגון חברות התרופות המבוססות מחקר ופיתוח.
6. **הצטרפות למחקר קליני** – הצטרפות למחקר קליני מאפשרת לחולים לנסות טיפול חדשני אשר עדיין לא קיים בשוק, הדבר יכול לסייע לחולים אשר כל התרופות הקונבנציונאליות והמוכרות לא הצליחו לסייע. ההצטרפות למחקרים נעשית באמצעות החוקר או המרכז שמבצע את המחקר. חשוב להדגיש, כי גיוס המבוטחים לא נעשה באמצעות החברות אלא באמצעות החוקר. במידה והחוקר ימצא כי החולה מתאים למחקר, לפי הפרמטרים הקיימים, הוא יצטרף תוך חתימה על המסמכים הרלוונטיים לרבות טופס הסכמה מדעת לטיפול. מי שמעוניין לבדוק אם יש מחקר שהוא יכול לקחת בו חלק הוא יכול לבדוק באתר - <http://clinicaltrials.gov/>, וכמובן מומלץ להתייעץ עם הרופא המטפל שוודאי יודע על המחקרים המתקיימים באותה תקופה.
7. **פנייה לבית הדין לעבודה** – לאחר מיצוי כל האפשרויות מול קופת החולים, ובייחוד כאשר מדובר בתרופות מצילות חיים, ניתן לפנות בעתירה לבית הדין לעבודה לקבלת התרופה למרות שאינה נכללת בסל התרופות. היו מקרים בהם בית הדין פסק כי הקופה חייבת לספק תרופה מצילת חיים, גם אם אינה כלולה בסל הבריאות לחץ לעיון בפסקי דין המתייחסים גם למקרים אלה. כל אחד רשאי להגיש תביעה כזו, ומומלץ להתייעץ עם עו"ד לפני הגשת התביעה. עמותת דולב מסייע בטיפול המשפטי במקרים מסוימים ומומלץ להתייעץ איתם – פרטים באתר www.dolevfoundation.org
8. לקבלת מידע רחב ומקיף יותר **ניתן לפנות לאגודה לזכויות החולה**, הפועלת ומסייעת בשמירה ומימוש זכויות המטופלים ובני משפחותיהם במערכת הבריאות, קופות החולים, ובתי החולים. ניתן לפנות אלינו דרך האתר <http://www.patients-rights.org> בטלפון 03-6022934, או בעמוד הפייסבוק.